

Mondatokban — egy hónapról

Holnaptól újra visszatér megszokott, csöndesebb medrébe a szegedi élet. A vendégek, akik a játékokra jöttek, hazautaznak; elmennék a művészek is, hogy pihenjenek, vagy visszatérjenek színházukhoz. Több idejük lesz a pincéknek, csöndesebb napok következnek az üzletekben, Szeged »tágasabb« lesz. Sajnáljuk, hogy vége van az ünnepi heteknek, hiszen szeretjük a vendégek ezreinek gondját-baját vállunkon viselni, s örülünk, ha megajándékozhatjuk őket a Szegedi Szabadtéri Játékok élményével, vendégszeretünkkel. De e nehéz hónap után jólesik majd egy kis lélegzetvételt, egy csöpp pihenést is, különösen azoknak, akik a vendéglátás, a vendégfogadás első vonalában dolgoztak, akikre több munkát rótt a megszokottnál Szeged ünnepe.

Öket kérdeztük meg, ho-

gyan telt el számukra ez a dolgozós négy hét.

STUMPF LORANT, a Képcsarnok vezetője: A város megnövekedett forgalma több munkát és nagyobb bevételt jelentett számunkra. Rekordforgalom született nálunk: egy hónap alatt száz-ezer forint értékű iparművészeti tárgyat, egyedi kisbútor és bútorszövetet adtunk el. Nagyon kapósak voltak a művészi rézkarcok, amelyekből külföldiek is sokat vásároltak. Mi mégsem fáradtunk el, szeretjük, ha sok a vevőnk, és azt mondjuk: bár mindig, minden hónapban így volna.

TARNAI KÁROLY, az IBUSZ munkatársa: Körülbelül ötezer vendéget szállítottunk Szegeden városnéző autóbusszétákon, idegenvezetővel. Ennyi vendég járta körül a várost, ismerkedett építészeti, kulturális és egyéb érté-

keivel. Ez a hónap az esztendő legerősebb hónapja a szegedi IBUSZ számára. Rengeteg utas érkezik, de tőlünk is sokan utaznak. Most, a kétnapos ünnepen 18 országjáró autóbusszt indítottunk Szegedről, közöttük több autóbussz viszi a műhelyteleki Új Élet Termelőszövetkezet tagjait. Izgalmas, érdekes hónap volt, sok arc, sok munka...

DOBO IMRE úttisztító: A szabadtéri játékok alatt napi tíz órát dolgoztam, hogy mindig tiszta legyen Szeged legszebb tere, és központja, a Széchenyi tér. Söpörnivaló volt bőven, mert ahol több ember fordul meg, ott több papír, cigarettavég, gyümölcstorzsza marad az utcán. Mégis jó volt látni itt a korzón a vidékieket, amint gyönyörködtek a városban. Hallottam a csodálkozásokat, a tetszést, s ilyenkor mindig keményebben húztam a söpört: nehogy panaszuk legyen a tisztaságra.

ONCZAY GYULA énekesi tag, statisztika: Az óriási munkát nagy lelkesedéssel csináltuk. Jó magam szerepeltem az idén bemutatott összes darabokban, az énekesi színpadok már április 10-től tanultuk, éjszakába nyúló próbákra vettünk részt, a statiszták között is az egész családdal; feleségemmel és fiammal. Megérte a fáradságot, jólesett nagy művészek között szerepelni, részesülni a sikerben.

GALLAI ERŐNE nézőtéri felügyelő: Az emberek nemcsak azért érkeznek az utolsó pillanatban az előadásra, mert ez a rossz szokásuk, hanem itt a szabadtéri színpad nézőtere körül sok látnivaló is van. Ennél fogva a nézőtérén dolgozó 60 asszonynak különösen az előadás megkezdése előtt 10 perccel nagyon sok dolga volt. Sikerült azonban elhelyezniük különösen a vidéki, külföldi vendégeket, mire harmadszor is felhangzott a fanfárok hívó szava.

BÖRCSÖK KAROLYNE, a Csemege kiszolgálója: Az idén nagy meleg volt még éjjel is, érthető, hogy vásárolták az emberek az üdítő italokat és természetesen a közkedvelt paritét is. Az egy hónap alatt majdnem 25 ezer parité és több mint tízezer jégkrém-rúd fogyott el szabadtéri büféinkben. Vasárnaponként repülővel hozták Budapestről az úgynevezett »szárazjeget«, hogy biztosítsuk a hideg árut és minden színetben öt lány ajkáról hangzott fel: »Paritét tessék...«

PALÁGYI LÁSZLÓ szállodaportás: Nehéz feladatot jelentett Szeged sok vendégének és barátjának elhelyezése itt a Royal Szállóban is. A lehetőségekhez képest mindent megtettünk, hogy a bel- és külföldi vendégeinket kielégítő módon elhelyezzük. Nagy élményt jelentett ez számunkra is, hiszen szinte a világ minden tájáról jöttek ide látogatók, beszélgettem velük, s örültem ha elégedetten távoztak. Egyetlen vendég sem maradt éjjel az utcán, Remélem, a jövő évadban, a Tisza Szálló elkészültével még nagyobb lehetőség nyílik a vendégek kényelmes elhelyezésére.

A fényfüggöny mögött

Aki járt már a hatalmas színpad mögött, aki bepillantott a kulisszák mögé, bizonyára elképedt először az ott tapasztalható »főfordulás«: »rendetlenség« miatt. Diszlethegek sorakoznak ott egymáshoz támogatva, hatalmas emelvények magasodnak, melyeknek mindegyik darabján érthetetlen számok és jelzések vannak, s alig lehet közöttük járni. Egy betévedt kíváncsiskodó meg is jegyezte szkeptikusan, mikor végigbotorkált a Hány János, a Bánk bán és a Párizs lángjai diszlethegei között, hogy könnyebb egy szalmakazalban egy tűt megtalálni, mint itt kikeresni az újabb és újabb jelenéshez szükséges diszleteket, kellékeket. De csak laikus ember nyilatkozhat így, aki nem ismerős a színház világában, aki nem ismerheti fel a rendszert az itteni nagy-nagy rendetlenségben.

Akinek minden a kisujjában van

Csak mosolyog ezen a naiv kétkedésen Juhász Gusztáv színpadmester, akinek minden a kisujjában van. Ő tudja, hogy ez mindig így lesz a színház világában, s itt tulajdonképpen minden látszat ellenére a legnagyobb rend az úr. Hiszen minden a helyére kerül az előadás megkezdéséig; s színetekben, amíg fényfüggöny takarja el a színpadot, ügyes diszlethezők varázsolják át a játékteret. Semmi kapkodás, semmi keresgélés, helye van ott mindennek, méghozzá praktikus helyre. Gyakorlott mozdulatok, sokszor megjárat utak, tökéletes színpadi ismeretek... s így még koromsötétségben is helyére kerül minden, amíg a nézők a büféknél csillapítják szomjukat.

S négy esztendő alatt, mióta a szabadtéri játékokat felújították, még soha nem volt baj, hiba e műszaki munka miatt. Ha eső mosta, ha vihar tépte meg a diszleteket, akkor sem. Ügyes, gyors kezek reparálták meg a nagy diszletelemeket, úgy, hogy még csak helye sem látszott a »kozmetikázásnak«.

Nincs megállás

Harmanc diszletező dolgozik a téren napról napra, esteről estére. Valamennyien

ügyesek, fiatalok és gyakorlottak. Nem színházi emberek mindnyájan, közülük többen itt ismerkedtek meg a kulisszák világával. Vannak, akik nyaranként szabadságot kérnek munkahe-lyükön, hogy itt dolgozhassanak. Négy esztendeje tér vissza újra meg újra Kar-sai János motorszerelő, s azóta egy barátját, Bende Mihályt is magával hozta az érdekes és izgalmas munkára. Pedig nem kényelmes, fehérköpenyes munka ez. Itt nincs megállás reggeltől estig, estétől hajnalig. Egymást váltják a különböző próbák és előadások. Állandóan építeni vagy bontani kell. Egy teljes napot igényel harminc embertől az Aida diszleteinek beállítása.

De most képzeljük el például a múlt heti hajrát. Hétfő estére — miután a Párizs lángjai diszleteit le-szedték — már állt az Aida minden lépcsője, emelvénye, diszlethege. Másnap az ember tragédiájához készülődtek, majd újra az Aida-hoz. Egy alkalommal — augusztus 6-tól 9-ig — három napig dolgoztak a diszletezők egyfolytában, szinte alvás, pihenés nélkül. És nemcsak a téren akadt dolguk: a Tömörkény Gimnázium udvarára is ők hordták át a Tragédia hatalmas dobogót, hogy amíg a téren más program van, ott próbálhassanak a statiszták és a művészek.

Egy produkció

— 150 diszletelem

Melyik előadással volt legtöbb munka? — kérdezzük Juhász Gusztáv színpadi felügyelőtől.

— Négy esztendő alatt az Aida volt a legtöbb dolgunk — válaszolja. — Ennek az operának a diszletei körülbelül 150 darabból állnak. Ezek között vannak óhat-nyolc mászás vas emelvények, tíz-tizenhat méter magas diszlethegek. A Hány János diszletei és színpadi kellékei körülbelül 80 darabból álltak, és ezek között igen sok volt az ap-

róbb elem. Viszonylag könnyebb volt számunkra a Párizs lángjai diszletezése, itt mindössze 50—60 darab diszletelemmel dolgoztunk. Természetesen mi is próbáltunk minden előadásra, hogy begyakoroljuk az időre történő diszletállítás-t. S minthogy tizenhat előadás van, meg a próbák, nekünk sohasem volt a játékok alatt egyetlen pihenő napunk, sőt, jóval előbb kezdtük a munkát, mint a művészek.

Mindig gyorsan

Ennek a fényfüggöny mögötti munkának két mottója van: mindig gyorsan és mindig pontosan. Hogy tudják ezt megszervezni harminc emberrel azon a kis területen?

— A színpadmesternek már ott kell lennie az asztalosműhelyben is, amikor szabják és festik a diszleteket — mondja Juhász Gusztáv. — Ott már lehet látni, hogy miként kapcsolódnak majd egymáshoz a diszletek, milyen a színpad alaprajza. Hogy a munka könnyebb legyen, be is rajzoljuk a színpadra a diszletek helyét, majd a próbákön begyakoroljuk a mozdulatokat. Egy idő után megszokjuk a feladatokat, hogy akár csukott szemmel is megcsinálhassuk.

— Kitűnő segítségem is vannak a Szegedi Nemzeti Színházból, akik szintén régi ismerősei a szakmának: Faragó László zsinormester és Zsiga János, a Kamaraszínház színpadmestere. Idén pedig még a természet is segített. Kellemes, jó időnk volt, nem tett kárt a munkánkban a szél, a vihar. Természetesen szív is kell hozzá! Felelősségérzetet a produkcióért. De aki »megszagolta« ezt, mint én is immár tizenkilenc évvel ezelőtt, az kedvét, örömét leli benne, s a közönség tapsainak is örül, mert ő is részes a sikerből. Mi valamennyien így fogtuk fel ezt a munkát, s ezért tudtuk a nehéz feladatnak évről évre megfelelni.

Hívás nélkül...

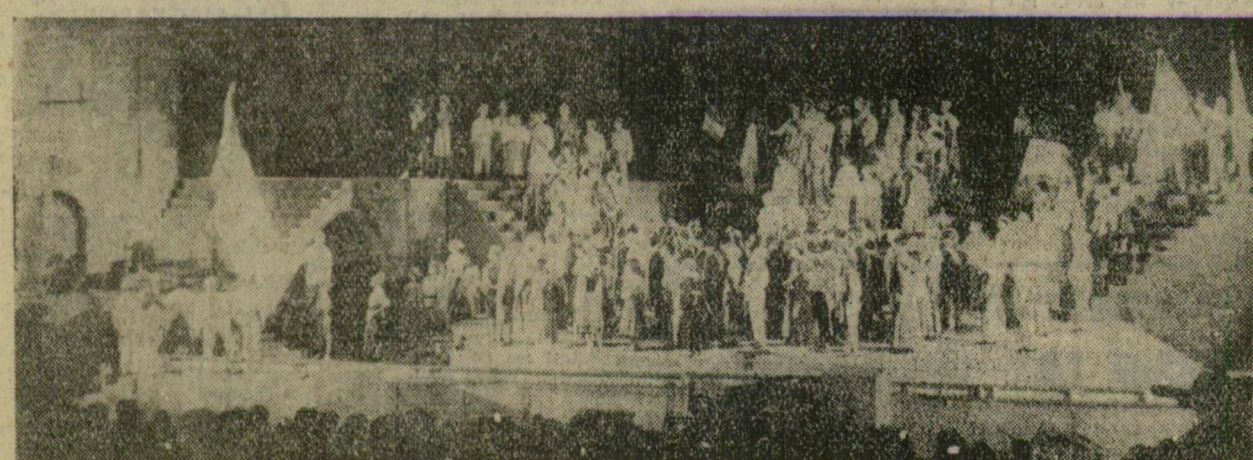
A fenti riport-hoz kíváncsiak még ez a kis történet, amely friss eseményként tanúsodik a szabadtéri játékok »láthatatlan« szereplőinek helytállásáról, hivatás-szeretetről. Pénteken késő este záporos vihar kerekedett a város felett, s tépázni kezdte az Aida hatalmas diszleteit. A játékok főszcenikusa, Bakó József elsőként szaladt a térre, de egyedül mitsem kezdehetett. Hogyan szedje most össze késő éjszaka

a diszletmunkásokat? Nem kellett sokáig töprengenie. Egymás után, hívás nélkül jelentek meg a téren. Ki a vacsorájától, ki már a pihenésből kelt fel, hogy segítsen, ne engedjen a pusztító erőnek. S közös erővel, a szakadó esőben, csúszós talajon mentették az óriási diszletelemeket, fektették sík területre, ahol nem kaphat bele a szél. Reggel már 6 órákor ismét ott voltak. Nemcsak a diszletmunkások, hanem asztalosok, festők, varrónők is jöttek, hogy javítsák, ami megrongálódott. Jöttek olyanok is, akiket nem hívtak, akiknek nem is lett volna munkaköre ez vagy kötelessége. Mégis kötelességüknek érezték, hogy segítsenek a közös ügyben. S a sikeres szombat esti előadás közönsége talán nem is tudta, amikor kitörő tapsaival ünnepelte az előadást, hogy egyben e névtelen, kötelességtudó embereket is köszönti.

Ma este ismét Az ember tragédiája szerepel a szabadtéri játékok műsorán. A main kívül még egy előadást tartanak az idei program szerint, ez lesz a szabadtéri játékok 1962. évi ünnepélyes záróelőadása, melyen ismét Madách művét mutatják be.

Képeinken: fent jobbra: Kiűzetés a paradicsomból — Básti Lajos, Lukács Margit és Major Tamás. Bal oldalon: lent között képeinken Lucifer és Ádám, Miltiades-Ádám lefejezése az athéni színpadon és a párizsi színpad tömegjele-nete látható.

(Somogyiné felvétele)